

Tendensiøst om Jacobsen

kulturdebatt

Ove Røsbak reagerer på Aftenpostens behandling av hans biografi om Rolf Jacobsen

I to store artikler i Aftenposten, 24. og 25.11., behandles de to biografiene om Rolf Jacobsen som er kommet i år – Hanne Lillebos «Ord må en omvei» og undertegnedes «Rolf Jacobsen – en dikter og hans skygge».

I utgangspunktet burde begge forfattere takke for oppmerksomheten, og tie. Når jeg likevel har valgt å rykke ut med en kommentar, har det følgende årsak: at Ingunn Øklands anmeldelse ikke er god leserinformasjon, og at de to store artiklene som helhet gir et fordreid bilde av det materialet som nå er lagt frem. Økland vil ha det til at hele min bok dreier seg om Jacobsens forhold til sine krigsopplevelser. Av bokens 428 sider er det 108 som dreier seg om krigen. Hun skriver: «Slik kommer Ove Røsbak til å lete etter tegn til nazisme

hos den unge Rolf Jacobsen og etter «hans skygge» etter krigen.» Hun vil ha det til at det ladede ordet «fører» er et kodeord i fremstillingen. Som eksempel på sin tese nevner hun min skildring av møtet mellom Jacobsen og Mot Dags fører Erling Falk. Øklands måte å lese på er her *historieløs*. Hadde hun hatt bedre innsikt i 30-tallets organisasjonsliv, hadde hun visst at de fleste partier, bevegelse og bedrifter den gang var bygd opp rundt sterke lederskikkelser. Erling Falk ble virkelig kalt fører, og han var en fører. Han var dessuten blant de første på venstresiden i Norge som advarte mot nazismen.

Kaja Korsvolds feature-artikkel om Rolf Jacobsens NS-fortid er grundig og velskrevet. Men sammen med anmeldelsen dagen før gir den slagside til Aftenpostens presentasjon av de to bøkene. For det er ikke bare krigen som er et dramaturgisk høydepunkt i denne dikterens liv.

Rolf Jacobsens tid som landssvikdømt fange etter krigen nevnes ikke med et ord, enda begge biografiene her legger frem et hittil ukjent og unikt materiale. Rolf Jacobsens dagbok fra 1946 og brevvekslingen mellom ham og kona Petra mellom 1945 og 1952, der vi kan følge dikterens tid «i smelteovnen», da han begynner å nærme seg en ny tro og en ny diktning. Denne smertefulle perioden der han skriver om seg selv skånselløst og innsiktsfullt, blir etter min mening dynamoen til store deler av hans senere verk.

Økland mener Rolf Jacobsen fremstilles som en pusling i min bok. Men det er ingen pusling som skriver disse linjene i dagboken i 1946: «Jeg har oppdaget min særegne dyktighet til å stille til ulykke og dårlighet på mig selv, min splittethet og derav følgende *hunger* etter helhet og plan og sindets harmoni. Min frykt for å være helt ut ærlig mot mig selv.»

OVE RØSBAK

Aftenposten 24/11. 99